

Korkeakoulujen rekrytointitiedonkeruu

Korkeakoulujen opiskelijat ja henkilöstö ovat korkeakoulujen tärkein voimavara, sillä korkeakouluissa tehtävä opetus- ja tutkimustyö on erittäin henkilöintensiivistä. Uusien opiskelijoiden ja henkilöiden rekrytointi ovat tärkeimpiä päätöksiä mitä korkeakoulut tekevät. Tämä näkyi muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön keväällä 2015 julkaisemasta korkeakoulujärjestelmäarvioinnista, jonka yhteydessä tehdyssä kyselyssä korkeakoulut arvioivat henkilöstöressit merkittävimmäksi elementiksi tutkimustoiminnan kehittämässä (katso myös esim. Öquistin ja Bennerin 2012 raportti).

Suhteessa tehtävien päätösten vaikuttavuuteen, korkeakoulujen tekemistä henkilöstörekrytoinneista on kansallisella tasolla olemassa hyvin vähän vertailutietoa. Muun muassa Tanskassa on jo kauan kerätty tietoa yliopistojen rekrytoinneista. Jotta Suomessa saataisiin sekä OKM:n että korkeakoulujen käyttöön vertailutietoa korkeakoulujen rekrytoinneista, OKM on vuodesta 2017 lähtien lisäämässä vaiheittain rekrytointikyselyä osaksi vuosittaisia tiedonkeruitaan (alkaen vuonna 2016 tehdyistä rekrytoinneista). OKM:n rekrytointikysely koskee yliopistojen tutkijanuraportaille II-IV sekä ammattikorkeakoulujen opetushenkilökuntaan ja tki-henkilöstöön tehtäviä rekrytointeja. Kerättävät tiedot auttavat myös seuraamaan EU-tasolla sovittujen tutkijoiden rekrytointeja koskevien periaatteiden toteutumista.

Rekrytointitiedonkeruu tullaan toteuttamaan kahdessa vaiheessa. Vuoden 2016 osalta kerätään tiedot avointen paikkojen luonteesta ja hakijoiden määrästä (tiedot kerätään vuoden 2017 keväällä). Vuodesta 2017 lähtien kerätään tiedot valittujen henkilöiden taustoista korkeakoulujen kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla. Korkeakouluja pyydetään jo nyt valmistautumaan vuonna 2017 tapahtuvaan tiedonkeruuseen, joka on esitelty tämän muistion lopussa.

Nykyinen henkilöstötiedonkeruu

Tällä hetkellä OKM kerää korkeakouluilta tiedot henkilöstöstä henkilötunnustasolla (henkilötyövuosien määrä). Tiedonkeruun ulottuvuuksia mm. tehtäväjaottelu, tutkijanuraporras (yliopistot), taustakoulutus, ikä, kansalaisuus, palvelussuhteen tyyppi, koulutusala, tieteenala. Korkeakoulukentän välisiä henkilöstön siirtyimiä on mahdollista analysoida henkilötunnusten kautta. Tiedonkeruu ei sisällä tietoja henkilöiden aiemmasta työhistoriasta eikä rekrytointiprosessista. Näitä tietoja on tarkoitus kerätä OKM:n rekrytointitiedonkeruussa. Henkilöstötiedonkeruussa kerättyjä henkilön taustatietoja voidaan hyödyntää rekrytointitiedonkeruussa henkilötunnuksen kautta.

Tiedonkeruun rajaus

Yliopistojen osalta tiedot kerätään kaikista II-IV tutkijanuraportaille sijoitetuista hakumenettelyn kautta tehtävistä rekrytoinneista. Ammattikorkeakoulujen osalta tiedot kerätään kaikista opetushenkilökuntaan ja tki-henkilöstöön tehtävistä rekrytoinneista. Rekrytoinnista ei kerätä tietoja, mikäli tehtävä täytetään ilman hakumenettelyä kunkin korkeakoulun johtosäännön tms. ehtojen mukaisesti (esim. henkilö otetaan hoitamaan avointa tehtävää lyhyeksi määräajaksi tai on kyse julkisesti haettavana olleen sijaisuuden jatkamisesta). Yliopistojen tenure-track järjestelmän sisällä tehtäviä henkilön uraportaan siirtoja ei

huomioida kyselyssä tässä vaiheessa. Tenure track –järjestelmän sisällä tehtävät siirrot huomioidaan mahdollisesti myöhemmin järjestelmien vakiinnuttua.

Tiedonkeruussa kerättävät tiedot

Tietoja kerätään haettavina olevista tehtävistä (tehtävän luonne, hakijoiden määrät, ulkomaalaisten hakijoiden osuus) sekä valitusta hakijasta. Kaikki kerättävät tiedot ovat kooditettuja tai lukumääriä (Tiedonkeruussa ei ole avovastauksia). Mikäli kerättävästä tiedosta ei ole tietoa, jätetään se tyhjäksi. Osa valitun henkilön taustatiedoista on mahdollista saada OKM:n henkilöstötiedonkeruusta.

Haettavana olevasta tehtävästä kerätään seuraavat tiedot:

- **Paikan luonne**
 - YO: Mille tutkijanuraportaalille valittu henkilö sijoitetaan (II, III, IV)
 - AMK: Mihin tehtäväryhmään valittu henkilö sijoitetaan (yliopettaja, lehtori, päätoiminen tuntiopettaja, tki –henkilökunta)
 - Onko tehtävä vakituinen vai määräaikainen
 - Onko haku avoin haku vai kutsuhaku
 - Onko haku julistettu haettavaksi vain Suomessa vai lisäksi myös kansainvälisesti
 - Onko haettavana oleva tehtävä kokopäiväinen /osa-aikainen (esim. yhteisprofessori toisen organisaation kanssa)
 - Mille tieteenalalle tehtävä sijoitetaan (Tilastokeskuksen kansallinen tieteenalaluokitus)

- **Hakijoiden määrä ja kansalaisuusjakauma**
 - Hakijoiden määrä
 - Naispuolisten hakijoiden määrä
 - Ulkomaalaisten hakijoiden määrä maanosittain

Malli tiedonkeruulomakkeesta toimitaan korkeakouluille alkuvuonna 2016.

Tiedonkeruu valitun hakijan taustatiedoista toteutetaan vuonna 2018, vuonna 2017 rekrytoidusta henkilöstöistä. Tiedonkeruun tietosisältö valmistellaan korkeakoulujen kanssa alkuvuonna 2016.